LIITE LAUSUNTOON PRH/1949/05/2023

Yksityiskohtaisia muutosehdotuksia hallituksen esitykseen HE 20/2023 vp

Ehdotettu kaupparekisterilain (564/2023) 25 §:n 3 ja 4 momentin muutos

PRH ei pidä hallituksen ehdottamia kaupparekisterilain (KRL) 25 §:n 3 ja 4 momentin muutoksia perusteltuina eikä tarkoituksenmukaisina. Voimassa olevan KRL 24 §:ssä säädetään kaupparekisteri-ilmoituksen laiminlyöntimaksusta ja 25 §:ssä tilinpäätöksen myöhästymismaksusta niin, että kyseisiä säännöksiä voidaan sellaisenaan soveltaa myös kestävyysraporttiin.

Kestävyysraportti on pääsääntöisesti toimintakertomuksen erillinen osa. Toimintakertomus luetaan osaksi kaupparekisteriin ilmoitettavaa tilinpäätösraportointipakettia, johon kuuluu myös tilintarkastuskertomus. Näistä säädettäisiin ehdotuksen mukaan KPL 7:25.1:ssä, mikä vastaa aikaisempaa sääntelyä. Kaikkiin tilinpäätösraportointipaketin osiin voidaan sovelletaan kaupparekisterilain 24 ja 25 §:ää. Hallituksen esitykseen sisältyvän KPL 7:25.4:n mukaan ”seuraamuksista toimittamisen laiminlyönnille säädetään kaupparekisterilain 25 §:ssä”, mikä on perusteltu lause kyseisessä säännöksessä.

Hallituksen esityksessä ehdotetut kaupparekisterilain 25 §:n 3 ja 4 momentin muutokset ovat sen sijaan tarpeettomia. PRH esittää, että KRL:ia muutettaisiin tämän hallituksen esityksen HE 20/2023:n käsittelyn yhteydessä korkeintaan vain siten, että KRL 24 §:ään lisätään selvennykseksi maininta siitä, että myös KRL 24 §:ää sovelletaan myös KPL 7:1:ssä tarkoitettuun kestävyysraporttiin. Selvennys voi olla tarpeen, koska voimassa olevassa KRL 24 §:ssä viitataan vain kirjanpitolain 3 luvun 9 §:n ilmoitusvelvollisiin ja nyt kyseessä ovat lisäksi KPL 7 luvun mukaan ilmoitusvelvolliset yritykset.

Laki tilintarkastajan vuosimaksusta ja laadunvalvonnan maksuista annetun lain (1512/2015) muuttamisesta

PRH ehdottaa kyseisen lain (maksulain) 5 §:n muuttamista siten, että siinä mainitaan myös muut kuin yleisen edun kannalta merkittävät yhteisöt (PIE-yhteisöt), jotka tekevät kestävyysraportin, jonka kestävyysraportoinnin tarkastaja varmentaa. Kyseisiä muita kestävyysraportteja laativia yrityksiä ovat etenkin suuret yritykset, jotka eivät ole PIE-yhteisöjä. Myös muut yhteisöt voivat tehdä vapaaehtoisesti kestävyysraportteja ja tarkastuttaa/varmennuttaa ne. Niiden kestävyysraportointitarkastajat tulevat PRH:n tilintarkastusvalvonnan valvottaviksi ja heidät tulee yhdenmukaisesti muiden kanssa asettaa laaduntarkastuksen kohteiksi. Laskutusperusteena eivät voi olla tilintarkastuspalkkiot, koska kyse ei ole tilintarkastuksen valvonnasta. Sen sijaan säännöksessä tulee viitata kestävyysraportoinnin kestävyystarkastusyhteisön laskuttamiin varmennuspalkkioihin. Kestävyysraportoinnin laaduntarkastus tulee olemaan erisisältöistä kuin tilintarkastuksen laaduntarkastus.

PRH:n ehdotus maksulain 5 §:n sisällöksi:

5 § Laadunvarmistuksen valvontamaksu

Tilintarkastajan on maksettava laadunvarmistuksen valvontamaksu, jos hän on toiminut tilintarkastajana jossakin seuraavassa yhteisössä:
1) suomalainen yhteisö, jonka liikkeeseen laskema osake, velkakirja tai muu arvopaperi on kaupankäynnin kohteena arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 5 §:ssä tarkoitetulla säännellyllä markkinalla;
2) luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettu luottolaitos;
3) vakuutusyhtiölain (521/2008) 1 luvun 1 §:ssä tarkoitettu vakuutusyhtiö.
Valvontamaksu on 0,1 prosenttia tilintarkastajan viimeksi kuluneen tilikauden tilintarkastuspalkkioista lisättynä 2,9 prosentilla siitä tilintarkastajan viimeksi kuluneen tilikauden tilintarkastuspalkki-

osta, joka johtuu 1 momentissa mainittujen yhteisöjen tilintarkastuksesta. Jos tilintarkastettu yhteisö on konsernin emoyritys, tilintarkastuspalkkio käsittää myös emoyrityksen konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksesta johtuvan palkkion.

Jos 2 momentissa tarkoitettu tilintarkastuspalkkio kohdistuu tilintarkastusyhteisöön, maksuvelvollisuus koskee tilintarkastusyhteisöä.

Laadunvarmistuksen valvontamaksu on kuitenkin aina vähintään 750 euroa.

Mitä edellä 1 momentissa säädetään, koskee myös kestävyysraportoinnin varmennusta, kestävyysraportointitarkastajaa ja kestävyystarkastusyhteisöä. Edellä 2 momentista poiketen laadunvarmistuksen valvontamaksua peritään 1 momentissa mainittujen yhteisöjen lisäksi, jos kestävyysraportointitarkastaja tai kestävyystarkastusyhteisö on toiminut kestävyysraportoinnin varmentajana muussa kuin 1 momentissa tarkoitetussa yhteisössä tai säätiössä. Valvontamaksu on 0,1 prosenttia kestävyysraportointitarkastajan tai kestävyystarkastusyhteisön viimeksi kuluneen tilikauden kestävyysraportoinnin varmennuspalkkioista lisättynä 2,9 prosentilla siitä kestävyysraportointitarkastajan tai kestävyystarkastusyhteisön viimeksi kuluneen tilikauden kestävyysraportoinnin varmennuspalkkiosta, joka johtuu 1 momentissa mainittujen yhteisöjen tai säätiöiden kestävyysraportoinnin varmennuksesta. Jos kestävyysraportoinnin varmennuksen kohteena oleva yhteisö tai säätiö on konsernin emoyritys, kestävyysraportoinnin varmennuspalkkio käsittää myös emoyrityksen konsernikestävyysraportin varmennuksesta johtuvan palkkion.

PRH:n ehdotus voimaantulosäännökseksi

PRH ehdottaa, että maksulain voimaantulosäännöksessä kestävyysraportoinnin valvontamaksun osalta huomioidaan seuraava aikataulu. Ensimmäiset kestävyysraportit tehdään 1.1.2024 tai sen jälkeen alkavilta tilikausilta. Jos tilikausi olisi kalenterivuosi, ensimmäiset kestävyysraportoinnin tarkastukset tehtäisiin keväällä 2025. Kestävyysraportointitarkastajat ja tarkastusyhteisöt raportoivat tuloistaan laskutusta varten syksyllä 2025. PRH pääsisi laskuttamaan niitä keväällä 2026, jolloin aikaisintaan voitaisiin myös aloittaa ensimmäiset kestävyysraportoinnin varmennuksiin kohdistuvat laaduntarkastukset. PRH:n laskutus kohdistuisi siis vuoden 2024 kestävyysraporttien tarkastuksista veloitettuihin palkkioihin.

Ehdotus poistettavista JHTT-lyhenteistä:

Maksulain 1 §:stä ja muista pykälistä on poistettava sana JHTT-yhteisö, koska niitä ei ole enää olemassa. Kaikki tilintarkastusyhteisöt ovat tilintarkastusyhteisöjä ilman etuliitteitä.

Tilintarkastuslain (1141/2015) 1 luvun 2 § määritelmät

Hallituksen esityksessä kestävyysraportoinnin tarkastusta tekevien ihmisten ja oikeushenkilöiden määritelmät eivät ole yhdenmukaisia suomen- ja ruotsinkielisissä versioissa. PRH ehdottaa, ettei määritelmien ruotsinkielisessä versiossa (TTL 1:2:n 1 momentin kohdat 21, 24 ja 25), käytettäisi kestävyysraportoinnin tarkastajasta/varmentajasta sanaa ”revisor”, koska se on sekoitettavissa tilintarkastajaan ja tilintarkastukseen. Kestävyysraportoinnin varmentaminen/tarkastus on sisällöllisesti erilaista kuin tilintarkastus. Kestävyysraportoinnin tarkastus/varmentaminen ei ole tilintarkastusta, vaan se tehdään eri tekniikalla, eri standardeilla ja aluksi tilintarkastusta alemmalla varmuustasolla. ”Revisor” sanan käyttäminen on omiaan lisäämään odotuskuilua ja johtamaan harhaan. Ehdotettujen ruotsinkielisten määritelmien käyttö saattaa olla harhaanjohtava tulevaisuudessa myös siksi, että tarkastajina tulevat mahdollisesti toimimaan muutkin kuin tilintarkastajat.